

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnistvu:
za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Ža pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENEK

Inserati:
Enostop. petstvesta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Tržaški dogodki.

V Trstu je zadnji čas kaj živahno. V okolici se pridno snujejo krščanska izobraževalna društva. Liberalce to tako togoti, da ga ni dne, da ne bi »Edinost« v tej stvari prinašala člankov in notic. Svojo barko hočejo »Edinjaši« rešiti na ta način, da aranžirajo nebroj plesov, snujejo dramatiška društva, mobilizirajo visokošolce, da ustanavljajo knjižnice in spravljajo na noge delavstvo, kar ga je še v »Narodno-delavski organizaciji«. Včeraj se je vršila slavnost te organizacije v Rojanu. Prišli so gostje iz Istre in Goriškega. Vspored te slavnosti je bil sledeči: Dopoldan sprejem gostov na kolodvorih in slavnostni shod v »Narodnem Domu«; popoldan razvije zastave »N. D. O.« in veliki ples. Pela se je tudi nova delavska himna, ki jo je zložil neki Škerlj. — V »Narodnem delavcu«, nov tedniku N. D. O., ki je prišel včeraj izhajati, beremo članek dr. Jožefa Mandiča, voditelja te organizacije. Članek je tako voden in poln vsakodnevnih fraz (»Gemeinplätze« imenuje to Nemece), kakor je to čisto v redu pri tržaških »narodnjaških« veleduhovih. »Če danes obvladuje svet nasprotje harmonije in sreče (!), iskati je treba vzroka v pogrešnem vrenju (!) vseh dosedanjih družeb.« Nasprotje med harmonijo in srečo! Kako velika modrost je n. pr. v sledeči ekspektoraciji: »Kajti samo v državi, v kateri je vsakemu posamezniku in ob enem vsakej grupi socialno skupaj pripadajočih posameznikov zajamčeno ravnotežje z drugimi posamezniki oziroma grupami, sme se reči, da gre lahko, brez skrbi nasproti boljši in jasni bodočnosti.« To je socialna filozofija, da ji ni para. — Italijanski vročerkvneži so pripravljali proti Slovincem demonstracije, seveda, bolelo jih je, da se je pokazalo, koliko Slovencev je v Trstu in okolišju. Ker so laški listi neprestano hujskali, je »Edinost« od 8. avgusta objavila italijansko pisan članek, kjer izvaja, da čisto naravno, da Slovenstvo v Trstu napreduje in da se italijanski nacionalisti zaman borijo proti tem zgodovinskim zakonom in kulturnemu dejstvu ekspanzije Slovanov. Tudi socialni demokrati so pripravljali protidemonstracijo, slovenski skupno z italijanskimi, prvi pač zato, ker so v ljutem boju

z »narodnodelavsko« organizacijo, katero dolže stavkolomstva. — Z ozirom na dogodke v Dolini, kjer so naši kmetje liberalce napodili in ustanovili svoje krščansko društvo, nam piše g. Franjo Počkaj, restavrater »Balkana« sledeče: »Ni res, kar se poroča v stavku: »Med liberalci smo opazili g. Počkaja, restavraterja iz »Balkana«, kar gotovo zelo priporoča našim somišljenikom njegovo gostilno, oziroma hotel. Res je marveč, da sem bil na dan 2. avgusta 1908, ko je bila v Dolini strta liberalna strahovlada, ves ljubi dan in zlasti popoldne v Trstu in sicer na delu in opravkih v svoji gostilni, oziroma hotelu »Balkan«. V Trstu, dne 8. avgusta 1908. Franjo Počkaj. — V isti zadevi nam poroča dolinski nadučitelj: 1. Ni res, da se je stabiliral generalni štab liberalnih »edinjašev« v šoli, res pa je, da so prišli cerkveni starešine in občinski zastopniki v nadučiteljevo stanovanje ter prosili nadučitelja Bunca, da se udeleži shoda. 2. Ni res, da je vrli dolinski nadučitelj Bunc, mož napol sive brade, vtaknil dva prsta v svoja liberalna usta in proizvajal na ta način milotožne glasove — res je pa, da nadučitelj Bunc ni vtaknil v usta nobenega prsta, res je dalje, da nadučitelj Bunc sploh ni žvižgal. Dolina, dne 7. avgusta 1908. Al. Bunc, nadučitelj. — To potrja, da so se v šoli »cerkveni starešine« in »občinski zastopniki« zbrali in poklicali Alojzija Bunca na shod, kjer je načeloval z Urbancičem vred liberalni gardi. — O slavnosti N. D. O., ki se je razvila bolj v slavnost vseh tržaških Slovencev kot pa slavnost narodnodelavske organizacije, smo dobili sledeče poročilo: Na državnem kolodvoru je bilo zjutraj okoli 5000 Slovencev, ki so čakali goste iz Istre. Odtod se je razvil sprevod, kateremu je korakala na čelu sokolska godba iz Buzeta. Na straneh dolgega spreveda je korakal mogočen kordon policije. Blizu namestništvene palače so čakali na izprevod italijanski fantalini, fakini in regnikoli, komaj 120 ljudi najnižje vrste! Rjuli so: Evviva Trieste italiana! Abasso Austria! Fuori i barbari! Farabutti! Evviva Vittorio Emanuele! Čuli so se klici proti našemu cesarju. — Lahi so hoteli udreti pred »Narodni Dom«, pa jih je policija potisnila nazaj in zastražila trg. Nato so Lahi demonstrirali po mestu. Na trgu so napadli občespoštovanega zdravnika dr. Mandiča. Moža so pametni Lahi sami vzeli v obrambo proti sodrgi. Po

shodu v »Narodnem Domu« se je razvil zopet sprevod Slovencev v Rojan k veselici. Zvečer je bil velik spopad. **Policija je aretirala 100 Lahov.** — »Piccolo« poroča, da je slovenski sprevod »N. D. O.« bil spremljan od 400 policajev in 200 finančnih stražnikov. Iz Istre da je prišlo vsegaskupaj 206 oseb. Izprevod da ni imel nobene zastave razvite. Po naredbi policije godba ni smela igrati. Na velikem trgu da so Italijani metali na sprevod limone, buče itd. in grozno žvižgali. Slovinci da so bili tihi. Pred »Narodnim Domom« da je bilo več Slovencev s palicami nabitih. »Meščanska kolona«, ki se je nato storila, da je bila »imponujoča«. V sprevodu je bila rdeča socialistovska zastava. (!) Razvili so tudi italijansko trikoloro. Dr. Mandiča da je rešila policija, da ni bil tepen. Iz oken da so pozdravljali italijansko manifestacijo meščani. Ob 3. popoldne da je policija, da omogoči Slovincem odhod iz »Narodnega Doma« v Rojan, vse ceste blokirala. Bilo je 300 stražnikov in 44 agentov v civilu. Zvečer da so Italijani več Slovincem strgli trobarvne kokarde, nakar se noben Slovenec ni več z njimi v mestu prikazal. Ob 8.30 se je zopet formiral italijanski sprevod. Iz oken se je aplavdiralo. Razvili so trikoloro, katere policija kljub hudim naporom ni mogla konfiscirati. Iz Rojana da je ponoči proti državnemu kolodvoru vrnilo se le nekaj sto oseb. Da ni bilo z njimi toliko policajev, bi jih Italijani baje ne bi bili pustili niti naprej. Zjutraj da je bilo 17 oseb aretiranih, zvečer pa 10. Od teh so jih večino izpustili.

SPOJENJE Z AVSTRIJO.

Dunajski »Vaterland« je priobčil članek pod naslovom »Kroatische Anlehnung an Österreich«, v katerem zagovarja, da se Hrvaška in Slavonija pripojita avstrijski državni polovici.

HRVAŠKA.

Izvrševalni odbor hrvaško-srbske koalicije je dne 8. t. m. sklenil, da z Ogrri ne začne nobenih pogajanj v svrhu sporazuma, dokler Ogrska ne odpravi sedanega protustavnega stanja in režima na Hrvaškem.

HRVAŠKO-SRBSKA KOALICIJA.

Zagreb, 8. avgusta. Izvrševalni odbor hrvaško-srbske koalicije je imel včeraj sejo. Povod k temu je nesporazumljenje

posameznih politikov s časnikarji hrvaško-srbske koalicije, z ozirom na politični položaj, ki se je ustvaril med ogrskimi in hrvaškimi poslanci. Izvrševalni odbor je prišel do sklepa, da se situacija od seje 3. julija ni izpremenila. Izvrševalni odbor vzdržuje sklep omenjene seje, po katerem hrvaško-srbska koalicija vztraja na stališču, da se z Ogrsko ne spušta v nobena pogajanja za sporazumljenje, dokler se od ogrske strani vzdržuje na Hrvaškem protustavno razmerje in nepostavno vladanje. Povdarjala se je tudi edinost med Srbi in Hrvati.

ČRNOGORSKI KNEZ NE ODSLOPI.

Črnogorski uradni časnikarski urad poroča: Senzacionalne vesti listov, ki imajo zveze z belgrajskimi vladnimi krogi, da bo črnogorski knez odstopil, so tendenciozna izmišljotina. Te vesti imajo namen Črno goro nepoznavateljem razmer predstavljati kot deželo nereda. Tendence belgrajskih zahrbtnosti proti Črni gori in njeni dinastiji je znana že iz zadnje bombne afere.

TURCIJA.

Vlada je dala kovati 600.000 svetinj v spomin na podelitev ustave. — Sultan je zaprisegel vse ministre, velikega vezirja in Seik-il-izlama, vrhovnega poglavarja mohamedanske konfesije, na ustavo. — Policija se bo preosnovala. — Mladoturki zahtevajo od sultana, da odpusti svojo telesno stražo (20.000 mož), sultan pa se temu noče udati. — Seik-il-izlam je izjavil, da se bo izvedla enakost med mohamedanci in kristjani. — Vlada bo skoro vse dosedanje poslanike na inozemskih dvorih odpoklicala.

Turški listi se zavzemajo za prijazno razmerje z Bolgarijo.

Spor med mladoturki.

Berolin, 10. avgusta. »Vossische Zeitung« poroča iz Carigrada, da je izbruhnil med pariškim in carigrajskim mladoturškim odborom spor in sicer zaradi tega, ker pariški odbor zahteva, da se sultan odstavi, carigrajski pa je tej nameri nasproten.

Gonja za Izzet pašo.

London, 10. avgusta. Mladoturki so baje zasedli neko vojno ladjo in jo vsidrili pred sultanovo palačo v Dolma bagdži, da lahko v slučaju potrebe bombardirajo palačo, oziroma ukrote vojake, ki so

LISTEK.

V zameju.

I.

Zgodaj se je stemnilo tisti večer in stari čuvaj Komadina je zaklel. Zastonj je odmetoval sneg od menjačev na kilovski postaji. Sproti mu je zamevalo. Sneg je padal tako gost, kot bi hotel zajeziti prostor med zemljo in nebom. Že je zakril Janeževo in Ratečevo brdo, že je ogrnil premsko cerkev, pokril stari grad.

Staremu čuvaju je kapal pot izpod kosmate kučme v ščetinasto brado. Spustil je lopato, se otresel snega, pogledal svoje nerodne, zakrpane čevlje, vzdihnil in stopil na postajo.

»Ali ste zmeli bekselne, Komadina, duša zlata?«

Mlad fant, ki je pometal peron, je podražil tako čuvaja. Sneg mu je pokrival kratko kamižolo, klobuk in lase. On pa se je bojeval z brezovo metlo ž njim.

»Hudič naj pometi v taki nesnagi,« je godel Komadina, stopil pod ostrešje in vzel veliko tobačnico v roko.

»Kaj nesnaga — kaj ni lep, bel? Fant pa ste, Komadina... hudičevo vas mora zebsti, kidate v kepeneku — uh! da vas ni sram...«

»Hudič naj me vzame, če ne boš kidal jutri tudi ti v suknji, pa še salabolsko te bo zeblo. Videl boš, Jernej, hudiča.«

»Vsaka tretja beseda hudič... Komadina, govorite vendar enkrat kot pošten človek.«

Na vrata pisarne je stopil mladi postajevodja, gospod Grm. Pogledal je ostro čuvaja, ta pa je potopil obilni nos v tobačnico, si zapiral nosnice s prsti in govoril skozi nos:

»Ali je železničar človek? Ne — on je železničar. Zato mora kleti, sicer bi ne šel vlak naprej. Tristo hudičev je zazidano v prog, tristo hudičev pomika vagone, tristo hudičev...«

Glasno kihanje ga je ustavilo. Potegnili je iz žepa veliko modro ruto, na kateri je bila narisana Avstrija z njenimi železnicami. Ruta je pričala o vedoželjnosti starega čuvaja. Mož si je obrisal nos ob laško mejo in nadaljeval:

»Pri moji duši! Kdo ne bi klet v takem vremenu. Tudi vi bote še kleli, gospod načelnik. Vsak železničar kolne — to prinese njegovo življenje. Tudi greha nima železničar. Jutri, gospod načelnik, bote videli, kaka je kraška burja. Jutri bote kleli, Bog vé, da bote.«

»Pazite na menjače,« odvrne gostobesednež rezko mladi predstojnik. »Vlak številka 405 ima precej zamude. Križata se tukaj s številko 601. Jernej, zakurite mi

gori, pripravite vodo za čaj — ni da bi hodil v takem vremenu v mlin.«

Vzdignil je suknjin ovratnik in se obrnil ponosno. Skozinsko načelnik postaje, je stopal skozi malo pisarno.

»Jutri se ne bo držal naš stari tako,« se je smejal Jernej za njim. »Jutri ga privežem za štrik, da ga ne odnese burja. To bo stopical v tistih tenkih štifletnah — ni še skušil kraške burje, Dolenc.«

»Bo hudič, bo,« mu je pritrdjeval Komadina, »veter vleče od severa, okoli polnoči se začne ples. Finferja ne bo, pojdemo pogledat, kaj dela stara.«

Izginil je v snegu. Jernej pa je skočil čez par stopnic in stopil v tiho željo markiskate nežne deve, v tri prazne sobe načelnika postaje. No, ravno čisto prazne niso bile — pa nuino potrebno je bilo nerodno postavljeno, razmetano.

»Oh, ta stari bi se lahko že oženil,« je mrmral Jernej in se oziral po pusti kuhinji. »Sit sem že biti štacijski sluga, kuhar, sobar, krojač, sel. Ali bo kaj s Tončko? Denarja ni, to je hudiman...«

Tako je mislil Jernej in postavljaj posodo za čaj. Grm pa je stal na zasneženem kolovozu, gledal na luč v dolu. Kako plešejo in skačejo snežinke okrog njega! Saj se mu je zdelo že ves teden, da pride sneg.

Po trudni, letnega krasu oropani krajini je velo neko hrepenenje. Gola drevesa

po premskih brdih so stala ukočeno, gledala pričakovaje v sivo nebo. Prazne so žalovale njive. Zapuščen zelniati storž, pozabljena repa, izgubljen koren, tožni ostanki letne lepote, jesenskega bogastva, so samovali po njih. Siva, gola zemlja se je sramovala, si želela odeje. Tudi travniki. Onemogle, uvele so se stiskale porjavile bilke k tlom. Po jesenski krajini, mimo golih jagnjed, topolov in jasenov je tekla počasi reka, trudna je obračala le nerada kolesa, šumela le nevoljno čez jezove. Vse je težilo za zimskim počitkom, vse se pripravljalo nanj. Vrane so kvakale, letale s praznih njiv na gola drevesa. Iz mlinov so hiteli z mehki obloženi mlaji, spremljali so jih pitani mlinski vrabci z glasnim čvkanjem, hoteč jim povedati nekaj. Po polju so begale miške, spravljale zadnje zrno na varno. Iz drevesnega dupla v borštu je smuknila lisica, zajec je begal v velikih skokih preko polja.

Grm je hodil na hrano s postaje na griču v mlin pod gričem, opazoval naravo, ljudi. Videl je, da liti kmet po steljo, da se podviza vaška gospodinja s perilom, da hite moške po opravilu v Bistrico.

Tako je bilo nekaj dni. Pot suha, hodna, v naravi tiho pričakovanje. A danes opoldan je opazoval Grm žive barkinčke, ko so se spustili v diru z visokega Prema, se ustavili, dihali mehki zrak in se pogledali pomenljivo. Davi je bilo mraz, da je

v njej. 20 mladoturkov se je vkrcalo na ladjo, ki išče Izzet pašo.

Podrobnosti o turški ustavi.

Pariz, 10. avgusta. Novi veliki vezir Kiamil paša je v intervjuu izjavil, da bo pravico izгона izvrševal odslej parlament in ne sultan. Člane senata bo imenoval sultan. Turčija se bo držala sledeče politike: ohranitev status quo, v notranjih zadevah pa kolikormogoče veliko reform. Glede na Makedonijo bo Turčija delala na to, da vzame reforme sama v roko.

Uradni glas o položaju.

Berolin, 10. avgusta. Oficijozna »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« razmotriva o mednarodnem položaju sledeče: Gibanje za ustavo v Turčiji je dostojno in mirno. Želimo otomanskemu carstvu sreče in napredka. Sultan je odkritosrčno za ustavo. Ako voditelji gibanja še nadalje ohranijo treznost in prevdarnost, bo preobrat v Turčiji trajnega pomena. Zlasti Nemčija želi, da se Turčiji posreči premagati vse težave.

Žrtve preobrata.

Žrtev mladoturškega preobrata je dosedaj 13 mrtvih in 6 ranjenih Mohamedancev. Noben kristjan ni bil ubit ali ranjen.

Sultan v nevarnosti.

Carigrad, 8. avgusta. Situacija sultana je zelo kritična. Prememba sultana se dozdeva v Ildiz-Kiosku neizogibna. Strežaji, ki so ostali sultanu zvesti, so ga naprosili, naj si reši vsaj življenje, če si ne more oteži prestola. Toda sultan jim je odgovoril: »Jaz ostanem na tem prostoru dokler Alah hoče, tako gotovo kot mi on v teh dneh pomaga.« V haremu vlada zmešnjava.

Turške volitve.

Dunaj, 8. avg. Kakor poroča »Wiener Allg. Zeitung«, se bodo volitve v turški parlament vršile v najkrajšem času, mogoče že prihodnji teden. Na vsakih 50.000 moških prebivalcev se voli 250 volivnih mož, ki iz svoje srede izvolijo poslanca. Volivno pravico ima vsak turški državljani, ki je star 21 let in plačuje direktni davek.

Aretovani velikaši.

Carigrad, 8. avgusta. Časopis »Tanin« razmotriva vprašanje, kaj se bo zgodilo z aretovanimi bivšimi ministri in drugimi velikaši. Proti bivšemu mornariškemu ministru Rami-paša se sodno postopanje nadaljuje. Glede drugih ni ničesar znane. Prejšnji veliki mojster artiljerije Cekki-paša se je v zaporu hotel usmrtiti.

Knez na Samos-u odstavljen?

Carigrad, 8. avgusta. Nekateri listi prinašajo vest, da je odstavljen knez na Samos-u, Kopassis-efendi.

Patriarh — Ormanian.

Carigrad, 8. avgusta. Odstavljenega patriarha Ormaniana je policija zaprla. Patriarha so oblegali lastni rojaki, ki so zahtevali od njega račun od 40.000 funtov denarja za sirote. Patriarh se je pustil radevolje aretovati. Bržkone je to ukrenil armenski odbor skupno z Mladoturki.

Ponesrečen poizkus Ahmed paše.

Carigrad, 8. avgusta. Predvčerašnjim aretirani viceadmiral Ahmed paša je bil obsojen k smrti zato, ker je zbral krog sebe večje število mornarjev, dal vsakemu

izmed njih po dva zlata, in jih nagovarjal, da naj gredo z njim v Ildiz, ter naj tam sultana prisilijo, da naj imenuje Ahmed pašo velikim vezirjem. Toda našlo se je le trideset mož, ki so hoteli Ahmeda ubogati. Odbor pa je o vsem tem izvedel in je pustil Ahmed pašo ujeti.

Makedonski vodje ustašev.

Solun, 8. avgusta. Vsi vodje ustašev, katere je turška vlada preganjala, in katerih imena so vzbujala strah v treh zahodnih vijajletih Rumelije, so zbrani s svojimi bandami v Solunu. Nahajajo se tam kot gostje »odbora za enakost in napredek osmanov«. Tudi v drugih mestih Makedonije se zbirajo do sedaj skriti vstaši. V Koprilih se je vršila slavnostna pojedina v čast vodje Kōrekoza Milana. V Newrokopu sta bila slavnostno sprejeta ustaški vodja Boinow in Iskrinsowski od mladoturškega odbora. Povsod se bratijo Turki z Bolgari, Grki, Srbi in Kucovlahi.

Srbski tisk na Turškem.

V Solunu so te dni otvorili srbsko tiskarno. V isti bo izhajal »Solunski glasnik«. Tudi v Skoplju bodo Srbi izdajali svoj list. Ime mu bo »Vardar«. Tudi v nekem večjem mestu na Kosovem ustanove Srbi političen list.

Albanci napadli avstrijske profesorje.

Praga, 8. avgusta. »Narodni politika« poroča, da je napadla neka albanska tolpa profesorja Malanovyja in Hübschmanna, ki sta na študijskem potovanju v balkanskih deželah.

VZNEMLJIVA VEST IZ RUSIJE.

Iz Peterburga poročajo: Močne policijske straže peš in na konjih hodijo po mestu. V Petrovem dvorcu so se spopadli anarhisti in policaji. V nekem hotelu je izbruhnil velikanski požar. Nastala je grozna zmešnjava. Na lice mesta so prihitele vse mestne požarne brambe.

Dnevne novice.

+ **Shod kmečke zveze za kranjski okraj** je bil včeraj v Šmartnu pri Kranju. Udeležba je bila prav obilna. Poročal je poslanec Demšar o delovanju državnega zbora. Omenjal je državno podporo za po suši oškodovane kmetovalce. Opozoril je tudi na razne stvari, katere bo treba v korist kmečkemu stanu rešiti v deželnem zboru. Župan mavški, Kuralt, ožigosa, da država prezira kmečki stan in mu deli tako sramotno nizke podpore, kakor je za celo Kranjsko 200.000 K. Zahteva, da se poslanci odločno zavzamejo za kmete in izposlujejo izdatnejšo podporo in odpis vseh državnih davkov za tekoče leto. S sedanjim podporo, ki naj se deli le revnejšim, se goji le nezadovoljnost in napravlja nepotrebno delo županstvom. Dekan Koblar tudi priporoča poslancem, naj skrbijo, da dobi kmet večjo državno podporo in naj odpade sedaj nameravani način delitve. H koncu pojasni domači kaplan stanje domače žimarske zadruge in priporoča članom edinost in razsodnost, da se zadruga čim preje lepše razvije.

+ **Okrožnico vsej duhovščini** je priobčil papež Pij X. povodom svojega jubileja (Exhortatio ad clerum catholicum), v kateri opominja duhovščino na njeno vzvišeno nalogo, med drugim pa jo tudi opozarja, da mladino zbira, poučuje in jo

varuje pred zapeljivci. To je res času primeren opomin, ki bo gotovo našel odmeva povsod zlasti pa v naši slovenski domovini, kjer stojimo zdaj v znamenju živahnega mladinskega gibanja in združitve našega naraščaja na krščansko-socialnem temelju.

+ **Učni tečaj za bolniške strežnice** se je danes pričel. Navzočih je 36 deklet. Zastopane so sledeče župnije: Trnovo pri Ilirski Bistrici, Dobropolje, Bela cerkev, Št. Vid pri Ljubljani, Dobrova, Šiška, Domžale, Mengeš, Stari trg pri Ložu, Cerklje, Hrenovce, Vojsko, Ziri, Ribnica, Št. Jernej, Kranj, Šmartin pri Litiji, Homec, Logatec, Naklo, Podzemelj, Selca, Višnja gora, Lokve pri Trstu.

+ **Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko** v Ljubljani ima v sredo, dne 12. avgusta 1908, ob 5. uri popoldne v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani redno javno sejo s sledečim dnevnim redom: 1. Predložitev zapisnika zadnje seje. 2. Naznanilo predsedstva. 3. Naznanilo tajništva. 4. Zbornični račun za leto 1907. 5. Volitev šestih zborničnih zastopnikov in zapisničarja v volivni komisiji za zbornične dopolnilne volitve. 6. Prošnje za podporo za obisk jubilejne razstave v Pragi. 7. Prošnja deželne zveze za pospeševanje prometa tujecev na Kranjskem za podporo. 8. Zbornični prispevek za zavod za pospeševanje obrta na Kranjskem. 9. Zbornični prispevek za stroške stalnega odbora mednarodnih zborničnih shodov. 10. Zbornični prispevek za obrtno nadaljevalno šolo na Vrhniki. 11. Volitev zborničnih zastopnikov v odbora obrtnih nadaljevalnih šol v Šmartnem pri Litiji in v Kamniku.

+ **»Slovenska krščansko-socialna zveza«** v Gorici ima sedaj nove, lepe prostore v Gosposki ulici šte. 6, drugo dvorišče.

+ **»Slomškova zveza«** naznanja, da je deželni odbor dovolil na prošnjo iste obolemu učitelstvu oskrbo v II. razredu deželne bolnice proti pristojbini za III. razred.

+ **Darovi za Primožičev spomenik.** Gospodična učit. J. Primožič 50 K; včl. g. nadžupnik Andrej Ramoveš 10 K; gospica učit. A. Rott 3 K. Bog povrni! Nadaljne darove sprejema šolski vodja Iv. Štrukelj v Dobropoljah.

— **Zadružni sestanek v Gorici.** Prvega zadružnega sestanka, ki ga je priredila »Goriška zveza« dne 6. t. m., se je udeležilo dvajset posojilnic in drugih drugih. Po pozdravu gospoda predsednika je govoril poslovodja gospod S. Premrou o knjigovodstvu z ozirom na blagovni promet. Gospod poslovodja je prinesel seboj popolnoma izdelan načrt, ki ga je obširno razlagal. Razprave so se udeležili p. n. gg. dr. Kobal, župnik Kosec, kaplan Vodopivec itd. Doseglo se je v tem oziru popolno soglasje. Nove knjige se natisnejo v kratkem v »Narodni tiskarni« in bodo obvezne za vse posojilnice, ki se bavijo z nakupovanjem in razprodajanjem blaga. Prihodnji zadružni sestanek bo v Dornbergu dne 17. septembra t. l.

— **Samoumor učitelja Viranta.** Ustrelil se je v Dolenjem Logatcu bivši učitelj Vilko Virant v noči dne 9. avgusta. Krog ene ure je prišel domov, nakar se je odpravil spat, kmalu na to pa si je zadal smrten strel v levo sence. Bil je takoj mrtev.

— **Nesreča pri zgradbi mostu v Kranju.** V soboto popoldne je padel neki delavec iz juž. Tirolske z višine dveh metrov ter zadel z glavo ob kison s tako močjo, da je nezavesten obležal. Par ur na to je izdihnil, ne da bi se še kaj zavedel. — Isti dan si je neki tesar odsekal tri prste na levi roki.

— **Kranjska vina v jubilejni razstavi v Pragi** se jako dopadejo, zlasti vipavski »zelen« iz državne kleti v Rudolfovem. To utegne imeti zelo dober učinek na razvoj kupčije z našimi vini na Češkem. Opozarjamo pa že sedaj naše vinogradnike, da mora biti pripravljeno po novem načinu, to je brez najmanjšega kipenja na tropinah!

— **V kamenolomu premogokopne družbe v Zagorju ob Savi** je v ponedeljek, 3. avgusta, našel smrt štiri- ali petkrat oženjeni delavec Miloš Komadina, doma blizu Ogulina na Hrvaškem. Razstreljeno kamenje ga je zadelo na glavo in bil je v eni uri mrtev. — To je že tretji, ki je bil ubit v tem kamenolomu. Preveč brezobzirno je, ljudi priganjati v tako nevarnost. Naj bi delavci zadostno oddaljeni po vsakem strelu toliko počakali, da se kamenje popolnoma umiri, potem šele bi zopet prišli za delo! Takoj drugi dan bi se bil skoraj ponesrečil tudi podjetnik, gosp. Herink, in še dva druga. — Ponesrečeni Komadina in tovariši so pravoslavne vere, katoliške vere nečejo poznati, in torej tudi niso iskali duhovne pomoči umirajočemu. Ker je mrlič spadal v razkolno cerkev, mu ni smelo zvoniti in ni mogel biti cerkveno pokopan. Socialno-demokračski hujskači

pa hočejo celo iz tega kovati kapital zase in na vse kripilje zabavljajo črez župni urad, češ, da to le zato, ker je bil — reven. Kaj ti ljudje vse skupaj zvežejo, je že preostudno. Koliko je bilo že cerkveno pokopanih, ki so bili še bolj revni, kakor ta! In sicer brezplačno.

— **Povodenj v vipavski dolini** je napravila znatno škodo.

— **Velikanska povodenj v braniški dolini.** V petek je zadela braniško dolino velika nesreča. Vsled nalivov v noči od četrta na petek in tudi deloma v petek so pritoki in dotoki Branice, kakor tudi Branica sama, tako narastli, da je voda preplavila na dolgo in široko celo braniško dolino. V Rihemberk je prihrumelo vodovje okoli poldneva. Valovje je bilo grozno; podiralo je v braniški dolini mostove in zidove. Voda je udrla v hiše in naredila veliko škodo. Strašno nesrečo je napravila voda na njivah in travnikih, ki so vsi zasuti s peskom in debelim kamenjem. Košnja in poljski pridelki so vsi uničeni. Popolnoma so uničeni vinogradi, ki jih je zadela narastla Branica. Ljudstvo je potrto in pričakuje pomoči. Zadnji čas je pač, da pridemo vendar že enkrat iz večnih obljub do ureditve Branice. — Vipava je na Goriškem napravila mnogo škode.

— **Vihar in strašna ploha v tržaški okolici.** V soboto je divjal na Prosečini silen vihar in grozna ploha kakor da se je oblak utrgal. Vihar je po mnogih vinogradih porušil zidove in odnašal zemljo v morje. Največjo škodo je voda napravila gosp. Mose-u na postaji Miramarski, gospej Feder v Grljanu, gosp. Basiliu pod postajo Grljan in gosp. Moni-u nad postajo Miramarsko. Samo tem je voda napravila 15.000 K škode. Seveda je tudi strela švigala na vse strani in je udarila na Proseku na več krajih. Posebno v hišo gosp. Madine Lukše, kjer se je nahajal tudi tam stanujoči gosp. šolski nadzornik Neckerman, ki je ostal kakor omamljen. Tako tudi v več drugih hišah. Strela je razkrla tudi mnogo brzojavnih drogov od Proseka do sv. Križa. Brzovlak je imel pri sv. Križu zamudo, ker mu je gručšč zaprl pot. Po naliivu so ostale doline polne vode. V vasi Gabrovec blizu Proseka, sta dva pastirja, ki sta bila šla gledat naliiv, zabredla v vodo, a ker sta mislila, da je globočina povsodi enaka, zabrela v njo jama in sta utonila. Splošna škoda, ki jo trpe kmetje, je velika. Ploha je povzročila veliko škodo po vsem obronku iz Sv. Križa do Miramara. Zlasti veliko škodo je trpel dvorec g. Basilio, kjer je hudournik strl zid in izruval drevesa. V dvorcu Mionijevem se je razsul zid. Ravno tako je tudi trpel veliko škodo hotel Grignano. V Miramarskem parku pa je voda povzročila škodo za čez 10.000 kron. V Miramar se more priti samo z ladjo. Opustošenje v parku ni mogoče opisati.

— **Silni naliivi — ogromna škoda na polju.** Iz Repentabra pišejo: Že nekaj dni sem je vladala grozna vročina in po polju se je zapažalo sledi suše; če bi ne prišel dež v kratkem, bi še one poliske pridelke, ki so ostali po toči, suši in kobilicah, sedanja suša popolnoma uničila. Dne 7. t. m. okoli 9. ure zjutraj se je vllila ploha s tako močjo, da ni bil človek varen niti pod svojo streho. Bliskalo in gromelo je s tako silo, da se je vse treslo. — Voda je poplavlila v kratkem vse dole. Poti so razrušeni. Na novo nasajeni vinogradi leže uničeni, in najlepše njive in travniki so pod vodo. Poljski pridelki, kakor turšica, fižol in ajda so strti, krompir je zasut z gručščem, ki ga je voda nanosila. Močno zidane zide je voda razrušila in jih odnesla, tako, da leži kamenje in stene, tudi do 200 kg težke, po njaval. V Vogljah je kmetu Tavčarju vdrla voda na dvorišče, od tu v hlev in skedenj. Živino so komaj rešili; bila je že do trebuha v vodi. Žito pa plava po vodi. V dve drugi hiši, ki ležita ob potoku, je voda pridrla skozi okno v čimnato in kuhinjo. — Pobralla je gospodinjri kosilo z ognjišča in to s tako hitrostjo, da je mati imela komaj dovolj časa spraviti svoje otroke na varno. V kuhinji je stala voda nad en in pol metra visoko. Kadar je voda odtekla, nudil se je žalosten pogled — po kuhinji blato in gručšč, vmes razbiti lonci in druga hišna oprava, moka, krompir. Zunaj vasi pa je nosila voda s seboj mrtve kokoši, kotle in drugo. — Zraven proge državne železnice je voda drla s tako silo, da je predrla nasip na večih krajih. Skozi predor »Dol« pa je tekla cela Vipava. Vlaki so imeli zamudo. Brzovlak ob 10¼. uri je moral radi gručša in vode nazaj na postajo Dutovlje-Skopo. V vasi Voglje sami je čez 25.000 K škode. Kaj šele vas Vrhovlje, v kateri je njive kar razneslo, potem pa Col in Veliki Repen, kjer so nekaj ljudi komaj rešili gotove smrti! Stari ljudje ne pomnijo kaj enakega. Mnogo kmetom je odnesla voda obilo zemlje iz njiv. Vidi se tu pa tam doline, ki so napolnjene do 2 m z vodo. Blizu Zgonika je njiva, ki ji pravijo Bizerjev dol, po-

kar zanohtalo — zdaj je opustilo — čudno tiho je v zraku . . .

Vesel smeh je razširil lica šolarčkov, abecedniki so leteli v zrak, vse je vpilo vprek: »Hej, — lepali se bomo. — Če še ne drevi, zjutraj . . .«

Grm se je čudil, da so jo pogodili otroci tako dobro. Saj se je začelo še preden so se posedli k ješprenju in oblicam okoli nizkih ognjišč. Počasi, boječe se je začelo. Tu pa tam se je zazibal veliki beli kosmič, se spuščal zamišljeno, negotovo. Vriskaje so lovili otroci prve snežinke in klicali: »Ne zna še, sram ga je.«

Pa sneg se ni sramoval dolgo. Kosmiči so se gostili, padali drug tik drugega brez prestanka, presledka, kot da jih siplje neumorna orjaška roka s sivega neba. In zdaj se je zakrila steza in stezica, zdaj ne more človek do človeka, ne duša do duše. A Grm tako mlad, tako sam na samotni postaji v sneženem metežu . . .

Grm si je zavil tesneje ovratnik, premaknil noge. Sneg mu je silil za vrat, se je čutil skozi tenko usnje. »Škornje, gospod, škornje!« mu svetuje Komadina, pa elegantnemu Grmu so škornji nekaj groznega. Res, da so škornji in železnica v neki zvezi — pa nosi naj čuvaj škornje, nosi naj jih železniški mojster, nosijo naj jih sprevodniki in strojevodje — on, Grm, postajenačelnik kilovske postaje, ne bo razžalil visokosti svoje službe s tako ordinerno obučo.

Romantično je, če je človek mlad in

stoji sam v sneženem metežu. Gledati ples snežink — pred teboj vstaja vsa prošlost — pred teboj se javi prihodnost. Tudi Grmu so vstajale slike njegovega kratkega, vendar težkega življenja. Kdo je bil železničar in ni imel hipa, ko je preklinjal železnico, njene paragrafe, ravnatelje in inšpektorje? Železnica . . . Grm je ni ljubil nikoli, vendar je bil že od rojstva navezan na njo.

Ko je odprl prvič oči, je zagledal bele stene, plehasti lopar, rdečo zastavico, progasto bluzo in ovčji kožuh. Pozneje je razumel, da je sin enega tistih čudovito zadovoljnih, mirnih ljudi, ki tvegajo vsak dan svoje življenje v varnost drugih, ki znajo izhajati z veliko družino in čudno majhno plačo in nimajo pri vseh težavah druge naslade, kot da vlečejo včasih železniškega mojstra in postajenačelnika skozi zobe — ker imajo ti gospodje večjo plačo od čuvaja — in večje dolgove.

Pa takrat, ko se je kobacal Grm po vseh štirih črez prag čuvalnice, ni še poznal, ne definiral slabe in dobre lastnosti železniškega čuvaja, takrat ga je zanimala najbolj luč, ki je kazala beli, rdeči in zeleni svet, s katero je svetil oče veliki pošasti, da je vedla kod, da ni zagazila v sosedov zelnik. Črez dan je videl, da daje njegov oče vlaku znamenja z rdečo zastavo. Iz tega je spoznal, da ne sme vlak naprej, če mu ne dovoli oče, in tako je prišel do spoznavanja, da je železniški čuvaj zelo imeniten mož. (Dalje prih.)

polnoma pod vodo. Trt na njivi, ki so stare pet let, se ne vidi, ker jih pokriva voda. Popoldne je šlo staro in mlado na polje, da si ogleda škodo, ki jo je napravila nevihta.

— **O morilcu Foedrnspergu** pišejo tržaški listi, da je bil prošlo soboto zelo razburjen. Vstal je prej nego navadno ter vprašal, kateri dan da je. Ko se mu je odgovorilo, da je sobota, je rekel: Ah, sobota! in se zamislil. Zdi se, kakor da ga je zapeljala vest ob misli na soboto pred 14 dnevi, ko je bil izvršen zločin v Rojanu. — V petek se je imel kopati. Ker ga pa niso pustili samega, je kopel odklonil. Zahteval je citre in pa gosli, a preiskovalni sodnik je to zahtevo odklonil, češ, da zapor ni zabavišče.

— **Nevarna igrača.** Silvester Flego, 14 let stari učenec v Škedenju pri Trstu, se je v soboto popoldne igral z lovsko puško, ki se je sprožila in mu odtrgala vse prste leve roke. Prepeljali so ga v bolnišnico.

— **Zdravnik ponesrečil.** Zobozdravnik dr. Herman Hofier v Trstu je grel na špiritovi luči steklenico z neko strupeno snovjo, kar špiritova luč eksplodira in mu zažge obleko. Klical je na pomoč in domačini so ogenj pogasili. Nevarno opečenega zdravnika so prepeljali v bolnišnico.

— **Štrajk slikarjev in dekoraterjev** se vrši v Trstu. Pred dnevi zvečer je štrajkovni odbor naznanil deladajalcem, da so bili ponujani pobiljški odbiti kakor nezadostni. Zastopnik deladajalcev je podudril, da ni pooblaščen k nadaljnjemu pogajanju, ter da se kmalu skliče posvetovanje deladajalcev v svrhu pretresovanja zahtevanih pobiljškov.

— **Veliki romarski shod na Kumu** bo angeljsko nedeljo, 30. t. m. Pričetek dne 28. avgusta.

— **Povodenj.** V Čabru ob kranjsko-hrvaški meji je vsled silnega deževja Čabranka prestopila bregove.

— **Električna cestna železnica v Gorici.** Mestna občina goriška je dobila od železniškega ministrstva koncesijo za zgradbo cestne električne železnice v Gorici.

— **Prevelik za vojake.** Znani borilec Antonič je bil letos na naboru. Naborna komisija ga je odklonila, ker je previsok in preširok. Morali bi mu napraviti posebno obleko, večje orožje, širšo in daljšo posteljo in dajati večje porcije.

— **Nesrečni padec.** 50letni posestnik Andrej Skvarča iz Zakriža v cerkljanskem županstvu se je peljal po državni cesti na svojem vozu, padel pri tem iz voza in se ranil na kopic kamenja tako v desno stegno, da ni mogel vstati in da sta ga komaj dva popotnika spravila na voz ter ga odpeljala domov. Ker so bile poškodbe vedno slabše, so ga pripeljali v goriško bolnišnico usmiljenih bratov, kjer so dognali, da je desno stegno zmečkano in da ima bolnik tudi precejšnje poškodbe na glavi.

— **Ogenj vsled strele v Lipici.** Silna nevihta, ki je razsajala nad mestom po noči od četrta na petek, je tudi povzročila velik požar v Lipici. Ob 1. uri in pol po noči je tresčilo v nek hlev lipiške kobilarne. Četrť ure pozneje je vse poslopje bilo v plamenih; velika zaloga sena je povspeševala hitri razvoj požara. Isti večer so oficirji 97. pešpolka, ki se nahajajo sedaj v Sežani, priredili izlet v Lipico ob enem z vojaško godbo, ki je pod vodstvom gosp. Teply tam koncertirala. Godba in oficirji so se odpeljali iz Lipice o polnoči in, ker so se kočijaži ravno ob 1. uri in pol povrnil v Lipico, je bilo tam, ko je izbruhnil požar, še precej ljudi na nogah. Radi tega se je posrečilo rešiti vse konje, ki so bili v nevarnosti.

— **Od strahu je umrla.** V Dolnji Tuzli se je zabavalo več žensk. Neko dekle je igralo na harmoniko, druge so igrale karte, stareje ženske so pa sedele, poslušale deklino igro in kavo pile. Kar skoči z drevesa, pod katerim je sedelo dekle, strupena kača na deklino krilo. Deklica se je prestrašila tako, da je padla v nezavest, in da je umrla v nekaj urah. Bilo jej je 18 let.

— **Uboj.** V noči od 2. na 3. avgusta je v neki gostilni na Primskem pri Kranju nastal prepir med fanti. Jakob K. iz Visokega, znan kot delomržen postopač, je zasadil Tinetu Jenku iz Podreč nož v prsi, da je ta na mestu izdihnil.

— **Osuševanje Blatskega polja** na otoku Kurčoli bo stalo 750.200 kron. Poljedelsko ministrstvo je dotične načrte že odobrilo.

— **Naveličal se je živeti** premožni posestnik Janko Dragič v Blinji ter se obesil.

— **Madžarsko cerkev** zgradijo v Slavoniji, in sicer v Dežanovcu ali Požegi. Kraj še ni določen, pač pa nabirajo že darove za cerkev.

— **Izginil je v Zagrebu** sedemletni Josip Križnjak.

— **Ogenj v Sežani.** V torek zjutraj ob 4. uri in pol je začelo goreti na glavni cesti v poslopju sedlarja gosp. Čuka. Zgo-

relo je mnogo lesa in slame. Škode je blizu 2000 kron. Gasili so domači ognjegasci, a pomagali so tudi vojaki. Bila je velika nevarnost, ker je Sežana brez vode. Za vso vas je sedaj le en vodnjak, od katerega dobi vsaka družina le po dva škafa na dan. Vendar bi morali vojake tam imeti, kjer je voda, ne kjer je ni.

— **Smrt pri vojaških vajah.** Iz Opčin pišejo: Umril je pri vojakih Matija Sosič iz Opčin. Ko so marširali proti Komnu, je med potjo obležal in našli so ga mrtvega.

— **Dvajset ur v smrtni nevarnosti.** Kapitan Vukalič, parnika »Zagreb«, poročna na svojem povratku iz Dalmacije o nesreči, ki se je dogodila pretečeni teden pri Jelši. Ko je došel tja parnik, so prišli trije ribiči na krov in mu povedali, da so videli pet morskih milj daleč dva človeka, ki sta se borila na preobnjenem čolnu z valovi. Kapitan se je odpeljal s parnikom na določeno mesto. Čez 22 minut so zagledali dva človeka, očeta in sina, ki sta se držala s poslednjimi močmi čolna. Ko se jih je prišlo na krov, nista mogla dolgo spregovoriti. Pozneje sta pa povedala, da so se odpeljali štirje ribiči na lov. Naenkrat pa vihar preobrne čoln in vsi štirji padejo v morje. Dva sta takoj utonila, ta dva sta pa srečno prišla do čolna in se na njem 12 ur borila s smrtjo. Ko so se vrnili k bregu, je mnogobrojna množica burno pozdravljala hrabrega kapitana.

Splošni štrajk po kranjskih papirnicah

(Glej poročilo na prilogi.)

Danes zjutraj ob 8. uri je pričelo štrajkati delavstvo vevške papirnice. Neposreden povod štrajku je bil, ker je delavstvo razburil odpust delavca Sublja, samo zato, ker je delil vabila za shod v nedeljo. Sicer je bilo delavstvo že itak razburjeno in pripravljeno za štrajk že z ozirom na štrajkujoče delavstvo v goriški in medvoški papirnici. Nemalo je pa tudi vplivalo na izbruh stavke dejstvo, ker so plačilne razmere v vevški papirnici deloma slabše, kakor pa v medvoških. Saj zaslužijo nekatere delavke tu le 70 vin. na dan, imajo pa tudi delavce, ki zaslužijo zgolj 1 K 70 vin. na dan. Vsak pameten človek in Taussig sam mora priznati, da pri takih plačah delavstvo nikakor ne more izhajati.

Mi smo pred tedni opozarjali vevško družbo, naj jo sreča pamet. Sami sebi naj pripišejo, da imajo zdaj na Kranjskem po papirnicah splošen štrajk.

Delavstvo je jako dobro razpoloženo in se nič ne boji orožnikov, ki jih je došlo v Vevče 16.

Delavstvo veselo prepeva in kliče: »Živio štrajk«.

Štajerske novice.

š Slov. kršč. soc. zveza za Štajersko je v svoji zadnji seji sklenila zopet več sklepov za narodno obrambno delo na meji, ki pa za sedaj še ostanejo javnosti prikriti. Omenjamo samo ustanovitev izobraževalnega društva za občini Leitersberg-Krčevina, ki bo 15. avgusta v hotelu Alwies. V tem kraju se je že dolgo časa pogrešalo kako društvo, ki bi širilo narodno zavest v tem kraju. To nalogo prevzame sedaj novo društvo, katero ima že sedaj mnogo prijateljev in dobrotnikov. Dalje se bo 16. avgusta ustanovilo izobraževalno društvo v Dramljah, kjer še do sedaj niso imeli nobenega društva. Da S. K. S. Z. res lepo napreduje, smo razvideli iz poročila poročevalca štajerske zveze na skupščini v Škofji Loki, da namreč ista že šteje 93 članic, katerih število pa se bo v kratkem pomnožilo do 100. Z ozirom na blagodejno delovanje »Slov. kršč. soc. zveze« želimo isti, da bi našla na Štajerskem in tudi drugod mnogo prijateljev, ki bi jo podpirali duševno in gmotno. Slavnemu odboru štajerske »Zveze« pa kličemo: Le krepko naprej za vero in narod!

š **Smrtna kosa.** V soboto ob ¼ na 5. uro popoldne je v Celju umrl ¼g. gospod Anton K u k o v i č, c. kr. naddavkar v pokoju. Raniki je bil obče znan, ker je služboval v Celju, na Laškem in v Ptuj. Zaradi svojega zlatega značaja, čudovitega humorja in dobrosrčnosti je bil vseh skozi spoštovan in priljubljen. Posebno ga je dičila ljubezen do narave, katero je od svoje mladosti do svoje visoke starosti (79. letu) proučeval. On se lahko šteje med najboljše ornitologe in botanike naše slovenske domovine. Za časa svojega službovanja v Celju okoli leta 1860 in na Laškem je okrog sebe zbiral naravoslovce, ki so kaj radi njega in njegove nazore poslušali. Pri Erjavčevem delu je dokaj sodeloval. Naj preblagi mož, ki je bil obenem vzor skrbnega očeta, v miru počiva!

š **V štalni pokoj** stopi vlč. g. Franc Škorjanc, župnik na Gomilskem v Savinji-

ski dolini, rojen 26. julija 1843 v Št. Pavlu pri Voljski.

š **Duhovniške vesti.** Župnijo Št. Jernej v Radvanju nad Muto je dobil č. g. Ivan Ivanc iz Rajhenburga, dosedaj kaplan v Čadramu, kamor pride na njegovo mesto č. g. Ivan Jelšnik iz Kozja.

š **Ekscelenca knezoškoj lavantinski** se pripelje 22. avgusta zvečer v Fram, kjer bo naslednji dan posvetil, oziroma blagoslovil zvonove, pokopališče, kip sv. Družine (delo slovenskega umetnika) in zastavo mladeniške družbe. Res, lep pojav in korak naprej v cerkvenem življenju krasne fare.

š **Strašna nesreča v Celju.** Včeraj, dne 9. t. m., priredil je bikoborec Tiberio predstavo na Glaci. Neki pekovski pomočnik je splezal na kostanj v drevoredu in stal tam kakih 12 metrov visoko na čisto tenki veji, držeč se za drugo vejo. Veja, za katero se je držal, se je zlomila in fant je padel tako nesrečno, da je čez nekaj minut v bolnišnici umrl. Pri padcu se je slišal le en vzdih. Tla so bila z debelo plastjo krvi oblita. V bolnišnici slučajno navzoči g. pater Hironim mu je zamogel dati še sv. poslednje olje. Pač strašna žalost za uboge starše.

š **Požar pri Celju.** V Zgornji Hudinji pri Celju je zgorela v nedeljo zvečer okoli 9. ure s slamo krita parna neke Jožefe Derčar. V parni je bilo veliko krme, katere nam letos tako manjka. Celjska požarna bramba se je pripeljala, ko je bilo že vse skupaj padlo. Vode ni bilo od nikoder dobiti. Požarna bramba je hotela goreče tramove razvleči, ker bi pa vsled tega še bolj iskre letale in bile za zraven stoječo, s slamo krito hišo iste posestnice skrajno nevarne, so preprečili navzoči ljudje, da se to ni zgodilo. Kmečki fantje so s škafi na strehi preprečili, da se ni tudi hiša unela, kajti iskre so padale vsak čas nanjo.

š **Mariborski Slovenci!** V soboto, dne 15. avgusta se vrši v hotelu Alwies ustanovni shod tako potrebnega Slov. katol. izobraževalnega društva za Leitersberg-Krčevino. Ustanovne slavnosti se udeležijo tudi: Slov. kat. izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru, društvo »Skala« pri Sv. Petru, bralno društvo iz Jarenine, kat. slov. izobr. društvo od Sv. Jakoba v Slovenskih goricah. Slavnostni govor govori g. Fr. Žebot iz Št. Ilje. Slovenci, Slovenke, udeležite se tega slavlja mnogoštevilno.

š **Slovenska pesem.** Od Sv. Jurija ob Ščavnici se nam piše: Tukajšnji pevski zbor, ki s svojim daleč naokrog znanim krasnim petjem že 20 let sodeluje pri slavnostih in veselicah, kjerkoli more, hoče letos obhajati svojo 20letnico! Ker sam tako rad pomaga povsod, je prepričan, da mu bodo pevke in pevci od blizu in daleč vrnil prijaznost! Slavnost, ki se pripravlja v velikem obsegu, se bo vršila meseca septembra; kedaj, se bo o pravem času naznanilo!

š **Prememba posesti.** V Celju (Brunnengasse) je prodal zopet Nemec hišo slovenskemu železniškemu uradniku. Sploh je v Celju vse polno hiš na prodaj. Nemci se nič več ne bojijo prodajati svojih hiš Slovincem. Pravijo, kupčija je kupčija, zakaj pa Rakusch ali Stiger smeta vsak dan Slovincem prodajati svoje blago, pa jima nihče ne pravi, da sta narodna izdajalca.

š **Toplice na Dobrni.** Na Dobrni so letos toplice temeljito popravili in si je zdravilna moč našega vrelca precej pridobila. Žalibog, da se tu protestantizem od leta do leta bolj širi. Za katoliško kapelo pa slavnostni odbor nič ne stori. Mi se čudimo, zakaj letos še ni bilo svete maše v tej kapeli. Kot verni topličarji, mislimo, imamo pravico od deželnega odbora zahtevati, da se na naše verske potrebe tudi ozira. Če se protestantom tako streže, zakaj pa ogromni večini katoličanov ne. Še ena kibrnica diči naš deželni odbor kot lastnika dobrih toplih. V tretji gostov je Slovanov, a ne enega slovenskega komada ti ne igrajo. Če slavnostna direktorija misli, da smo zadovoljni z »abgedroschenem« poturijem, tedaj se pač moti. Tem poturijem ne po odloznom potu z »Beschwerdebuchom« slovesno protestujemo proti tako krivičnemu postopanju.

š **Samoumor s kuhinjskim nožem.** V Eggenbergu pri Gradcu se je s kuhinjskim nožem umoril 45 let stari v Litiji pristojni čevljar Valentin Beuc. S kuhinjskim nožem si je šestkrat prerezal vrat.

š **Aretirali so v Šoštanj** pristojnega Karola Peveca, ki je hotel »Ljudsko hranilnico in posojilnico« oslepariti za 800 K. Kazal je neko ponarejeno izkazilo ter trdil, da je profesor na dunajskem konzervatoriju.

š **Nov nemški odvetnik v Celju.** Dr. Fritz Zangger otvori odvetniško pisarno v Celju.

Ljubljanske novice.

lj **Pevci!** Prihodnjo sredo točno ob polu 9. uri zvečer je pevška vaja »Ljubljane« v društvenih prostorih. Pridite vsi dosedanj pevc, a pridite tudi novi tovariši-pevci! — Pevovodja.

lj **Imenovanje.** Gospod Josip Prochazka, skladatelj in učitelj »Glasbene Matice« v Ljubljani, je bil imenovan profesorjem konservatorija v Pragi.

lj **Poroka.** Danes sta se poročila v stolni cerkvi gospod Marijan Ravnihar, knjigovodja »Kmetijske posojilnice«, z gospo Anico Majerjevo, hčerko šolskega nadzornika g. Antona Majerja. Čestitamo!

lj **Koncerti vojaške godbe 27. pešpolka** se vrše v »Unionu« vsako nedeljo zvečer. Ti koncerti so postali zbiralnišče najodličnejšega ljubljanskega občinstva. Tudi večerajšnji koncert je vspel zelo lepo. Veliko orkestrrov smo že slišali, vojaških in civilnih kapel, a priznati moramo, da konkurira orkester tukajšnjega 27. pešpolka lahko z vsakim, tudi z najboljšim. Občudovali smo izvrstno tehniko, z neverjetno sigurnostjo. Igraje izvaja ta godba najtežavnejša mesta, vidi se slednjemu godcu, da igra z vso dušo in sicer ne, ker mora, marveč ker ga sili duša. Ti koncerti nam nudijo višek umetniške zabave, zato opozarjamo občinstvo iznova nanje.

lj **V nevarnem položaju** je bil v soboto ponoči na Martinovi cesti neki patrolujoči stražnik. Ko je prišel do železniškega prelaza, ga je od zadaj hotel napasti s kamenjem krošnjar Jožef Panian. Nek železniški uslužbenec, ki je to videl, je iz druge strani zavpil in stražnika pravočasno opozoril na pretečo nevarnost. Ko je nato stražnik Paniana aretoval, je naenkrat prišlo iz Zelene jame 19letni kamnoseški pomočnik Jožef Kordin iz Kamnika in hotel s silo Paniana stražniku iztrgati, kar se mu pa ni posrečilo in je moral naposled sam korakati v zapor. Obadva se bojeta morala zagovarjati pred sodiščem.

lj **Poročil** se bo 12. t. m. deželni glavnoknižopisec gosp. Henrik Steska z gospodično Elzo Vedernjak, hčerko deželnoznega svetnika gosp. Vedernjaka.

lj **Nesreča v tovarni.** V Žabkarjevi tovarni je danes vajencu Edvinu Zirovniku zmečkalo dva prsta. Z rešilnim vozom so ga prepeljali v bolnico.

lj **Nogo zmečkalo** je pri popravljalnih zidarskih delih v nunskem samostanu delavcu Antonu Podražaju.

lj **Napad.** V soboto ponoči je popivalo v neki gostilni na Igriškem trgu več hlapcev, med katerimi je prišlo radi plačila smodk do prepira. Ko so se pomirili, so odšli vsi razun Ivana Rupnika iz gostilne. Čez nekaj časa je tudi Rupnik zapustil gostilno in šel proti domu. Prišedši do vrat, ki peljejo na dvorišče pri »Črnem medvedu« na Rimski cesti, ga je napadel hlapec Ivan Kimovec, rojen 1883 v Bukovi, pristojen v Vodice, okraj Kamnik, in ga z voznoročico tako udaril, da se je zgrudil nezavesten na tla. Poškodovanca je dobil patrolujoči stražnik, ga spravil k zavesti in spravil v ondotni hlev. Napadalca je policija aretovala. Rupnika, kateri ima na desni strani več reber zlomljenih, so na odredbo policijskega zdravnika prepeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico. Kimovca pa izročili c. kr. deželnemu sodišču.

lj **Umrli so:** Franja Kosanc, zasebnica, 57 let, Radeckega cesta 11. — Gašper Derhovšek, gostač, 80 let. — Helena Košmerl, gostija, 70 let.

lj **Društvena godba ljubljanska** koncertuje jutri zvečer od 6. do 10. ure pod osebnim vodstvom gosp. kapelnika Talicha v »Švicariji«. Vstop prost.

lj **Kinematograf** The Royal Wonder Bio ima danes zopet nov, jako zanimiv spored. Pred vsem se odlikujejo slike »Zimski šport v Švici«, »Lov na medvede v Sibiriji« itd., ker ima ta kinematograf zelo jasne slike, ga p. n. občinstvu priporočamo.

Razne stvari.

Stavka kovinarjev v Brnu. Včeraj se je v Brnu vršil shod, na katerem je bilo 5000 kovinskih delavcev. Vsi govorniki so zahtevali zvišanje akordnih plač in znižanje delavnega časa. Od danes naprej nočejo kovinski delavci v Brnu več delati preko navadnega delavnega časa. Ako delodajalci tem zahtevam ne ugodijo, bodo vsi kovinski delavci v Brnu koncem tekočega tedna pričeli štrajkati.

Dobrotnica človeštva. Grof. Szeechenyi rojena Vanderbilt je darovala tri milijone kron za zgradbo doma za jetične.

Iz vlaka je padel v bližini Tešina neki potnik, in se ubil. Kdo je ponesrečen, še niso dognali.

17 mesecev ni deževalo v Apuliji na Laškem. Vodo dobivajo iz sosednih okrajev v sodih. Vojaske vaje so morali prekiniti. Vode ni — pač pa toliko vina, da ne

morejo prodati vina, akopram ga ponujajo po 7 lir hektoliter.

Zažgal, ker je hotel, da pride v časopise. Iz Toulona poročajo: Tovarna smodnika v Milhaudu je v soboto pričela goriti, a so ogenj kmalu pogasili. Zažgal je neki delavec Pulicani, ki je dejal, da je ogenj zanetil vsled tega, ker je hotel, da o njem pišejo časopisi.

Harry Thaw bankeroten. Iz New Yorka poročajo, da je Harry Thaw, ki je umoril arhitekta Whita in je bil v drugi obravnavi proglašen za blaznega, proglašal konkurz nad svojim premoženjem. Stroški obeh obravnav so znašali tri milijone mark. Baje je konkurz samo zato naznanjen, da bi se ženo Thawovo prisililo do ločitve.

Stavka tekstilnih delavcev na Moravskem. Danes so na Moravskem v vseh tovarnah, ki so last družbe predilnih industrijcev, razglasili oklic, v katerem naznanjajo podjetniki, da se v petek, 14. t. m., vsem delavcem odpove službo, ako se v brnskih predilnicah ne začne redno delo v četrtek, 13. t. m. To je sklep 42 predilnih tovarn.

Nemški cesar za Zeppelin. Cesar Viljem je Zeppelinu za nov zrakoplov daroval 10.000 mark.

Umrl je v Darmstadtu profesor Jožef Olbrich, prvak modernih arhitektov, zgraditelj poslopja dunajske »Secesije«.

Razstavo čevljarstva in usnjarske industrije bodo prihodnjo sredo otvorili na Dunaju. Na razstavi je zastopanih 350 avstrijskih in inozemskih tvrdk.

Hudo obsodbo Zeppelinovega zrakoplova je izrekel dr. Friderik Wachter, svetnik in referent v c. kr. avstrijskem vojaško-tehničnem odboru. Ta strokovnjak pravi: Katastrofa sama ni bilo nič nepričakovane. Tako je moral priti in Zeppelin lahko govori o sreči, da ni ponesrečil tudi on in njegovo moštvo. Ko mi je iznajditelj Zagrebčan Schwarz, ki je prvi imel idejo, ki je podlaga Zeppelinovemu zrakoplovu, pokazal svoj projekt, sem mu dejal: Če za to dobite 50 goldinarjev, ste lahko veseli. S tem ni ničesar napraviti. — Schwarzova vdova je prodala ta projekt grofu Zeppelinu. Dva zrakoplova, ki jih je Zeppelin zgradil, sta bila uničena, ravno isto se je zgodilo sedaj s tretjim zrakoplovom. Navdušenje, ki spremlja ta fantom, mi je nerazumljivo. Nemogoče je, da bi se stvar v tej obliki posrečila. Zeppelinov zrakoplov je izgubljen, ako se mora spustiti na zemljo. Čim manjši zrakoplov, tem bolj se ga lahko zavaruje.

Avstrijsko-ogrski vojaški zrakoplov. Apel vojnega ministra Schönaicha, da bi se zbrala vsota za vojaški zrakoplov, je našel odmev. Od privatne strani se je dobila vsota, ki sicer ni tako velika, da bi pokrila stroške vojnega zrakoplova, a vsekakor zadostuje, da se lahko začne z konstrukcijo avstrijsko-ogrskega vojnega zrakoplova. Avstrijsko-ogrška vojna uprava je v stanu takoj začeti z udeleževanjem tega načrta, ker ji je nemška vojna uprava dala na razpolago načrte za vojaške zrakoplove. Vendar tega zrakoplova ne bodo sestavili po Zeppelinovem sistemu. Avstrijsko-ogrška vojna uprava se bo bržkone poslužila konstruktivskih prednosti Parsefalovega, Julliotovega in Kapfererjevega sistema.

Nov vodljiv zrakoplov? Krakovski »Czas« poroča, da je tehnični vodja neke tamkajšnje tovarne za stroje, Fran Radomski, iznašel vodljiv zrakoplov. Delal je 24 let s svojim sinom, da je rešil problem in posrečilo se mu je konstruirati model, ki se je izvrstno obnesel. V poljskih krogih se je iznajdba Radomskega zelo skeptično sprejela.

Kaj zmore ameriška reklama. Neki dnevnik v Chicagu je nedavno priobčil sledeči oglas: »Docela nesposoben, precej breznačajan mož, šest čevljev visok, suh kakor šiba ter kozav, išče posla. Star sem 19 let, izgledam pa, kakor da jih imam 25. Komaj sem dovršil ljudsko šolo, zato pa sem poizkusil 22 različnih opravil, in sicer v le petih letih. Vrgli so me iz trgovin, iz ministrskih uradov, iz odvetniških pisarn in gospodarskih hiš, ker nisem bil za nobeno rabo. Ne gleda na to, da ničesar ne znam, nič nisem in ničesar nimam — razven gorimenjenih slabih lastnosti — še kadim, igram in pijem. Popolnoma zgubljen človek sem torej in ne verjamem,

da bi se mogel kdo za me zanimati. Če bi se pa kdo našel, ki bi hotel z menoj riskirati, ga prosim za naslov, da se mu predstavim. Kolikor je do mene, moram vsakega odbijati.« — Nadebudni mladenič je prejel nekoliko stotin pisem, s katerimi so se mu ponujale službe, in pa petdeset ženskih ponudb, kajti — tako so sklepale neveste — človek, ki tako okrito sodi o sebi, mora imeti srce na pravem mestu!

Kratko ženitovanjsko potovanje. Trgovca Snellmann je prišel iz Helsingfors na Finskem s svojo ženo na Dunaj. Tu se je javil policiji, da je ubežal iz domovine radi dolgov. Njega so zaprli. Ženo pa poslali domov. Bila je z njim poročena 14 dni. O svojem stanju ji ni mož ničesar povedal in on je združil z ženitovanjskim potovanjem svoj beg.

Povodenj v Sudanu. V Sudanu je vsled velike povodnji porušeni več vasi vsled dolgotrajnih nalivov. Mnogo ljudi in živali je poginilo v vodi. Sudanska železnica je vsled naliva zelo poškodovana in

Dragocenosti perzijskega šaha. Perzijski šah je zastavil svoje dragocenosti pri ruski banki za en in pol milijona, da bo lahko okrepil svoje vojaštvo.

Telefonska in brzojavna poročila.

NASTIČ ARETIRAN.

Dunaj, 10. avgusta. Danes je bil tu aretiran srbski časnikar Nastič, ki je izdal brošuro »Finale«, v kateri odkriva veliko-srbsko revolucionarno organizacijo, naperjeno v prvi vrsti proti Avstro-Ogrski in ki je priobčil od Pribičevića sestavljen statut »Južnoslovanske revolucionarne organizacije u celji oslobođenja južnih Slavena, Slovenaca, Hrvata i Srba.« Nastiča prepeljejo v Zagreb.

PROTI VELESRBSKIM AGITATORJEM NA HRVAŠKEM.

Karlovac, 9. avgusta. Danes so zaprli Valeriana Pribičevića, profesorja geologije in brata poslanca Pribičevića. Policija je zaplenila več pisem. Pribičević je zaradi odkritja znane Nastičeve brošure »Finale« zelo kompromitiran. Državno pravdnistvo bo naperilo proti njemu tožbo zbog udeležbe pri nameravani velesrbski zaroti proti Avstriji na jugu. Pribičevića prepeljejo v Zagreb, ker je le ondotno sodišče kompetentno v procesih zaradi veleizdaje.

ZA AVSTRIJSKO ZRAKOPLOVSTVO.

Ustje, 9. avgusta. Tukajšnja hranilnica je nakazala avstrijskemu vojnemu ministrstvu 2000 K kot prispevek za zgradbo avstrijskega vojnega zrakoplova.

SRBSKI MAKEDONSKI VSTAŠKI VODITELJI.

Belgrad, 9. avgusta. Po noči se je 14 srbskih vstaških makedonskih voditeljev in 70 vstašev odpotovalo v Skoplje, kjer prostovoljno položijo orožje. Meščanstvo se je prisrčno poslovilo od njih, ob progi jim je pa narod prirejal ovacije.

MLADOTURŠKI ODBOR NA POTI V CARIGRAD.

Monakovo, 9. avgusta. Mladoturški pariški odbor se je danes peljal tu mimo v Carigrad. Tu je dobil povabilo, naj pride v Solun. Odbor se odzove vabilu.

DAR RUSKE CARKE DVOJICE FALLIERESOVI HČERKI.

Pariz, 9. avgusta. Ruski poslanik je izročil predsedniku francoske republike krasno brožo kot poročni dar ruske carske dvojice hčerki predsednika francoske republike.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
8	9. zveč.	729,9	17,2	sr. jvzh.	del. jasno	
9	7. zjut.	30,8	15,1	sr. jug	jasno	0,3
	2. pop.	32,2	25,6	sr. zah.	pol. obl.	
Srednja včerajšnja temp. 17,5°, norm. 19,4°.						
9	9. zveč.	34,4	16,4	sl. zah.	jasno	
10	7. zjut.	35,2	12,4	brezvetr.	del. obl.	0,0
	2. pop.	34,8	24,7	sr. jug	*	
Srednja včerajšnja temp. 19,0°, norm. 19,3°.						

TRŽNE CENE.

Budimpešta 10. avgusta.

Pšenica za oktober	11,16
Rž za okt.	9,27
Oves za okt.	8,15
Koruza za maj 1. 1909	7,25

Efektiv: nesprem.

1-1

Zahvala. 1943

Vsem, ki so nam ob prebrdki izgubi našega ljubelega sina, oziroma brata itd., gospoda

Janka Sitarja

cand. iur.

izkazali toliko srčnega sočutja, kakor tudi sorodnikom, prijateljem in znanem za časteče spremstvo, izrekamo s tem iskreno zahvalo.

Osobito pa se prisrčno zahvaljujemo gg. visokošolcem za tolažilno petje ob hiši in na pokopališču ter darovalcem prekrasnih vencev. Posebna zahvala še g. dr. Rusu.

V Ljubljani, 10. avgusta 1908.

Žalujoča rodbina Sitar.

Glavna zaloga:

Iekarna Ub. pl. Trnkóczy

:: Ljubljana. ::

Primarius

dr. V. GREGORIČ

Ljubljana

kronska

ustna

voda

EUODIN

(Zakonito zavarovan.)

Specialiteta za kadilce.

10 do 15 kapljic v kozarec vode.

Cena 2 kroni.

Glavna zaloga:

Iekarna Ub. pl. Trnkóczy

:: Ljubljana. :: 1898 4

KINEMATOGRAPH

The Royal Wonder Bio

The greatest Bio-Theater of the world,

Vsak dan velika

predstava

v Lattermannovem drevoredu.

Vsake tri dni nov spored.

Začetek ob polu 9. zvečer. — Ob nedeljah in praznikih tudi popoldne ob 4. uri.

Cene: Loža za 4 osebe 6 K; fotelj 1-60 K; I. prostor 1-20 K; II. prostor 80 v.; III. prostor 60 v.; IV. prostor 40 v. 1889 8

L. Geni ravnatelj.

M. Gavrič poslovođa.

Ana Potočnik

izprašana babica 1941 3-1

v Ljubljani, Škofje ulice 11a

ki je v deželni bolnici v Ljubljani napravila porodniški izpit z izvrstnim uspehom, priporoča se cenjenim damam za izvrševanje svoje prakse.

Zahvala.

Za premnoge ljubeznjive častitke, s katerimi so me prijatelji in znanci ob priliki zlate sv. Maše, darovane dne 5. avgusta pri »Mariji Pomagaj« na Brezjah, močno razveselili, izrekam tem potom najiskrenejšo zahvalo. Zahvaljujem se še posebno milostljivemu gospodu generalnemu vikarju Žigu za prelepi cerkveni govor, vsem p. n. članom stolnega kapitlja, vsem nekdanjim sotrudnikom v službi Gospe, svojim duhovnim rojakom, pred. duhovščini radoljške dekanije, vsem svetnim in duhovnim gospodom, dobrim in škrbnim oo. frančiškonom, pevskega zbora za krasno in umetno cerkvono petje, Moravčanom in Vodičanom in vsem, ki so se me ob tej slavnosti pobožno v svojih molitvah spominjali. Bog povrni tu in tam! Vedno Vam ostanem hvaležen. Združi nas Bog v nebesih!

Tom. Hajdiž
stolni kanonik.

1942 1-1

Prodaja vina.

Velevažno za gostilničarje in zasebnike, ker morejo dobiti vsak čas izvrstnega, naravnega **blega in rdečega vina** v vsaki množini nad 50 litrov.

Kupec naj ima svojo posodo in plača za **hektoliter belega vina 40 kron** » rdečega » 36 »

kateri se nahaja v glasovitem vinogradu **Levičarjev breg pri Jesenicah ob Savi, Dolenjsko**, železniška postaja **Brezioe**.

Naročila in vprašanja sprejema **J. Levičar**, posestnik vinograda v **Jesenicah, Dolenjsko**. 1940 3-1

4 posestva:

eno v obsegu nad 250 oralov in tri v obsegu po nekaj nad 100 oralov, vsako s poslopji in obdelana ter ležeča v rodovitnem kraju **Istre** ob istrski železnici Trst-Buje, so pod ugodnimi pogoji na **prodaj**.

Na vsakem posestvu se nahaja veliko nasadov ameriških trt; eno posestvo je posebno ugodno za kakega trgovca z vini.

Natančneje poizvedbe pri g. **Edvardu Dolenec**, veleposesniku v **Orehku pri Prestranku**, ali pa pri g. **dr. Mateju Pretnerju**, odvetniku v **Trstu**. 1938 3-1

Kuharica

večja vsega gospodinjstva, stara 30 let, išče službe, najraje v kakem župnišču na deželi. Nastop takoj.

Naslov pove iz prijaznosti upravništvo »Slovenca«. 1937 3-1

Pozor, kmetje in fantje!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo, sčasoma iznajti sredstvo za rast **brk in las**, proti izpadanju las in za odstranjenje prhljaja (luskin) na glavi, to je

Kapilor št. 1.

Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v. 2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: **P. Jurišič, lekarnar v Pakracu št. 65. (Slavonija)**. Denar se pošlje naprej ali s poštним povzetjem. 814 20-19

Podružnica

v **Spiljetu.**

Delniška glavnica 1
11 K 2.000.000. 11

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Podružnica

v **Celovcu.**

Rezervni fond 1
11 K 200.000. 11

Jubilejna slavnost v Postojni.

V proslavo 60-letnega vladanja pravega cesarja Frančiška Jožefa I. so notranjska gasilna društva priredila včeraj v Postojni veliko slavnost s sodelovanjem domače in vojaške godbe bosanskega pešpolka št. 4, ki je na vajah pri Divači. V soboto zvečer je bil slavnostni sprevoz z godbo in bakljado po trgu; v sprevozu so vozili na okrašenem vozu doprsni kip cesarjev z letnicama 1848—1908. Ta kip, ki so ga včeraj slovesno z godbo pripeljali tudi na slavnostni prostor, ostane v trajen spomin na izreden dogodek.

Včeraj zjutraj ob 4. uri je bila budnica po trgu, ki je bil v zastavah. Ob 8. uri so se zbrala gasilna društva, postojnsko v polnem številu, dalje deputacije gasilcev iz Idrije, Hruševja, Razdrtega, Studenega, St. Petra, Planine, Zagorja, Vel. Otoka, Vrhnike, Opatije, Črnega vrha in Verda, skupaj nad 160 mož, ki so z vojaško godbo na čelu korakala na slavnostni prostor na prostem blizu kolodvora. Diven je bil pogled od zelenega šotora, kjer je bil jako okusno prirejen začasni oltar, na množice gasilnih društev in mnogobrojnega občinstva, ki se je zbralo na prijazni senčnati trati. Navzoči so bili kot zastopnik okr. glavarstva g. c. kr. okr. komisar dr. R. pl. Andrejka z gg. uradniki v uniformah, g. župan Pikel, g. major pl. Andrejka, topničarski stotnik gosp. Hommel, nadporočnik g. pl. Andrejka, davčni upravitelj g. Dereani, mnogo odličnih gospoj in tujecev. Sv. mašo je daroval poslanec dr. Ig. Žitnik, ki je v nagovoru proslavljal pravega cesarja kot vzor modrega, požrtvovalnega, usmiljenega in krščanskega vladarja.

Po sv. maši je gospodična Mimica Mislej v izbranih besedah ob cesarjevem kipu slavila ljubljenskega vladarja kot skrbnega očeta za vso širno državo in niene narode.

Za gasilstvo neutrudno delavni in požrtvovalni načelnik g. M. Petrič je v krogu načelnikov vseh zbranih gasilnih društev naprosil g. vladnega zastopnika, naj na najvišje mesto sporoči neomajljivo zvestobo in udanost vsega prebivalstva. G. okr. komisar se zahvali za odkrite in prisrčne izraze lojalnosti do cesarskega prestola in pravega vladarja.

Nato so društva in drugo občinstvo z godbo odkorakala v trg, kjer je bila pred okr. glavarstvom defilacija. Ob 10. uri so društva in drugo občinstvo obiskali električno razsvetljeno jamo, v kateri je igrala vojaška godba. Pri banketu v hotelu Ribnik je načelnik g. Petrič v navdušenih besedah slavil izredne vrline slavnega vladajočega cesarja, kateremu naj božja previdnost podaljša življenje še mnogo let v blagor države in vsega prebivalstva. Med burnimi slava-klici zagrmel na višini vojaški topovi. Popoludne po četrti uri se je na slavnostnem prostoru razvila jako živahna ljudska veselica z godbo, petjem, šaljivim srečolovom itd. Vsa slavnost, za katero se je največ potrudil načelnik domačega gasilnega društva, g. Petrič, se je vršila veličastno in v najlepšem redu, povsem primerno 60-letnici slavnega vladarja Nj. Veličanstva cesarja.

Delavski štrajk v medvoški in goričanski papirnici.

Delavstvo v Vevčah se pridružilo stavku-jolčim.

Delavstvo v goričanski in medvoški papirnici še vedno štrajka. Res občudovanja vredna je požrtvovalnost in vztrajnost štrajkujočega delavstva. Slovensko katoliško delavsko društvo ljubljansko je imelo v Preski 9. t. m. svoje zborovanje, ki se ga je udeležilo z malimi izjemami vse štrajkujoče delavstvo. Na shodu je med govorniki, ki so navduševali delavstvo k vztrajnosti, izvajal Moškerc sledeče: Danes zjutraj sta bila za vevško delavstvo dva shoda. Značilen je nastop vevšk. tvorniškega vodstva, ki je odpustilo nekega delavca samo zato, ker je vabil delavstvo na shod. V Vevčah branijo vabiti sotovariše in sotovarišice na delavske shode. Nekaj drugega smo izvedeli danes v Vevčah, kar je osobito velezanimivo. Namreč to, da so vevške delavke še slabše plačane, kot vaše. Med tem, ko so zaslužile pri vas le nekatere delavke pred štrajkom dnevno po 90 h, večina pa 1 krono, je pa v Vevčah zelo veliko delavk, ki zaslužijo zgolj 70 vinarjev na dan. Če bo v vevški papirnici šlo tako naprej, dočaka delavstvo še čase, ko bo moralo samo plačevati 40 h dnevno, da bo smelo sploh delati.

Vevško tvorniško vodstvo je poizkusilo spraviti nekaj delavcev in delavk proti sijajni plači v goričansko in medvoško tvornico, a ni dobilo nobene in nobenega, ki bi jim bil šel na led. Vevško delavstvo

sočustvuje z vami, tega ne preprečijo Tausigovi nadzorovalni organi.

V dobrem spominu ohranite žrtve vašega štrajka. Imamo ljudsko zbornico, izvoljeno po splošni in enaki volilni pravici, postave imamo pa še vedno tiste, ki so nam jih delali državni zbori, v katerih so gospodarili zadolženi veleposestniki in pa njihovi upniki, bogataši in lastniki velikih akcijskih družb. Zato pa imamo tudi take postave, ki ob delavskih štrajkih varujejo pred vsem podjetnikove koristi, ne branijo pa štrajkujočega delavstva. Postave iz časov, ko še nismo imeli ljudske zbornice, so seveda še v veljavi, zato je pa mogoče, da se je ovadila delavka sodišču zaradi delomrznosti. To je nečuvno, da se ob štrajku stavlja delavstvo v enako vrsto s potepuhi, cigani in z barabami. Nova zbornica bo morala zelo hitro skrbeti za to, da se pomeže zastarela šara iz časov, ko so smatrali delavstvo za manj vredne ljudi. Znano je, da sedi po ministrstvih mnogo visokih dostojanstvenikov, ki smatrajo za svojo glavno dolžnost in so vsi srečni, če smejo bogatini delavskim izkoriščevalcem napraviti kakšno uslugo. Ljudska zbornica naj očisti visoke oblasti od takih ljudi. Dozdaj ste imeli dve žrtvi ob vaši stavki, delavca Dehovnika in pa mlado devetnajstletno delavko, ki je bila obsojena v triidnevni zapor, ker je v družbi drugih delavk podrla na tla nekega stavkokaza. In zdaj so vas pričeli ovajati zaradi delomrznosti. Saj vas na ta način lahko vse spravijo pod ključ. (Burni klici: Vse naj zapro! Vztrajamo še magari dve leti. Ugoditi nam morajo, prej ne odnehamo!)

Veliko, osobito mlajših delavcev je vzelo knjižice. Govori se, da se zato tvorniški uradniki jeze in eden je celo rekel: »Kaj mislite, da ne bomo pri nas več delali?«

Shod je sklenil, da se naprosi dr. Šusteršiča za posredovanje glede na ovadbe proti delomrznosti. Shod je izrekel kranjski duhovščini zahvalo za obilne podpore.

Danes dopoldne se je pričel štrajk tudi v Vevčah.

Iz tabora naših telovadcev.

V Mariboru so ustanovili telovadni odsek.

Nova telovadna odseka se ustanovita v Borovnici in Košani.

Sentviški telovadni odsek priredi dne 6. septembra drugo svojo javno telovadbo.

Kdo psuje? V Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani životari fant, ki sliši na ime Pranke. Je zelo dolge postave, toda daljši je še njegov jezik, ki mu ne da miru, da ne bi pozabljaval čez naše telovadce. Zadnjič enkrat se mu je zljubilo, da je proti neki svoji kolegiji zabavljal, češ, kakšne fante ima klerikalna telovadna organizacija, same »irkovce«. Gospodična pa mu je odgovorila: »Sokol« ima celo grbaste odbornike. Fantin je namreč precej skrivljen in — odbornik ljubljanskega Sokola.

»Sove« kar besne po krasno uspelem nastopu naših mladeničev v Škofji Loki. To so pokazale včeraj šišenske barabe, ki so s kamenjem napadle oddelek ljubljanskih telovadcev, ki so korakali v St. Vid. Pa jim tudi kamenje ne bo pomagalo, ker je izdana med naše odseke parola: »vsakega, ki se predrzne koga napasti, dostojno zavrniti, toda spraviti ga pred sodišče«. Bomo videli, ali bo mir pred tem barabstvom!

Predavanja.

+ Naše društveno življenje. Včeraj je predaval F. Terseglav v »Kat. izobraž. društvu« v St. Rupertu na Dolenjskem. Iz primere med živim organizmom in organizacijo je izvajal nekatere lastnosti in posebnosti organizacije, zlasti povdarjajoč, da društvo vsakega posameznega člana povzdigne, navda z zdravim ponesom in zato, ker mu podeljuje odgovornost za druge, ga vzgaja k samostojnosti in požrtvovalnosti. Smisel za druge — to je sad organizacije in tudi podlaga izobrazbi. Ljudska izobrazba mora biti organizirana, le v organizaciji prospeva. Organizacija pa je velikega vzgojnega pomena tudi zato, ker onemogočuje, da bi se razvilo in razrastlo zlasti v mladem človeku svetožalje, zamerljivost, mrkogledstvo in tista otožnost, ki je nam Slovencem pokopala že toliko talentov. Kakor zdrav organizem izločuje vse škodljivce, tako organizacija. Organizacija, ki vzgaja take ljudi, kateri ne teže za nedosegljivimi vzori, temveč znajo trezno preračunati, v kakšnem razmerju so njihove moči s ciljem, ki ga ima organizacija, taka organizacija pa mora biti tudi bojna organizacija, da preizkusi svoje moči in jili krepi. Naše izobraževal-

ne organizacije bodo morale v doglednem času pri nas biti kulturni boj, zdaj pa se morajo zanj pripraviti. Če naši nasprotniki, ki jih dobro poznate, že naše priprave smatrajo za hujskanje, je to dokaz, da se mi o njihovih namenih ne motimo! (Burno odobravanje.) Društveni prostori so bili natlačeno polni, veliko je bilo tudi deklet, ki so v St. Rupertu lepo organizirane. Ljudstvo je pazno sledilo predavatelju. — Istega dne popoldne je F. Terseglav predaval v »Kat. izobraževal. društvu« v Mokronogu o podobni tvarini. Zlasti je naglašal potrebo, da se v Mokronogu organizira mladina in se združijo dekleta vsaj za dramatiške predstave in petje. Pri tem predavanju je bilo navzočih veliko fantov.

Zborovanje kočevske „Kmečke zveze“ v Šalkovi vasi pri Kočevju.

Na povabilo odbora se je udeležil zborovanja deželni in državni poslanec Jaklič. V svojem govoru se je dotaknil tudi državne pomožne akcije proti pomanjkanju krme. 200.000 K podpore je komaj kaplja, ki ne more pomiriti živinorejcev, ampak jih mora razburjati. Na njegov predlog se je odposlala ministrskemu predsedniku brzojavka, v kateri se mu naznanja, da so vsled malenkostne podpore kmetje ogorčeni in zahtevajo od njega izdatnejše podpore. Iz srca je govoril zborovalcem, ko je ožigosal zanikrnost in brezsrčnost uradništva pri glavarstvu. Mesece in mesece ležijo akti nerešeni in neodposlani. Stranke se pritožujejo, hodijo k deželni vladi vpraševati, kako je z njihovimi vlogami, a ondi, jih nimajo in pravijo, da so še pri glavarstvu, a pri glavarstvu trdijo, da so jih odposlali v Ljubljano, Eni gotovo lažejo, ali pri glavarstvu, ali pri deželni vladi.

Ker je eden gospodov uradnikov okrajnega glavarstva dejal, da naši poslanci nimajo dosti vpliva, je izjavljala poslanec Jaklič, da se bo dotičnemu gospodu pokazalo, da ga imajo več, kakor je njemu ljubo. Povedal je, da je lansko leto glavarstvo izjavilo, da v okraju ni nobene bede, dasi je po nekaterih krajih pokončala pridelke toča in drugod povodenj. Niti toliko se ni potrudilo, da bi poizvedovalo o škodi. Šele potem, ko je poslanec obletel vse urade, je glavarstvo nerado začelo poizvedovati o škodi. Čez dolgo časa je deželna vlada predlagala na Dunaju 17.000 K podpore. Pa mislite, da je podpora že nakazana? Motite se! Ko je poslanec te dni vprašal pri deželni vladi v Ljubljani, kje je denar, se mu je odgovorilo, da so pisali v Kočevje še po neke akte! Tako delajo! Ne store ničesar! S svojo nedelavnostjo in brezsrčnostjo pa še ovirajo delo poslancev. Potem pa govore, da poslanci nimajo vpliva. Jim bomo že posvetili! Sicer bomo pa skrbeli, da bodo kmetje prišli v tiste zastope, v katere pošilja deželni odbor svoje zastopnike, n. pr. v cestne in okrajne šolske svete. Nikdar več ne bo liberalen sodnik in liberalen gozdarski uradnik zastopal kmečko deželo v okrajnem šolskem svetu. Tisti časi so minuli.

Kmetje so viharno odobraval izvajanja poslančeva. Gosp. dekan je imel slavnostni govor o cesarjevem jubileju. Profesor Obergföll je pa podal zanimivo poročilo o delovanju »Kmečke zveze« v prvem poslovnem letu. — Zborovalcev je bilo nad 400.

Velik uspeh zrakoplovca Wrighta.

Iz Le Mans poročajo z dne 8. avgusta: Zrakoplovec Wilburne Wright je dosegel danes s svojim aeroplanom velikanskih uspeh. Stroj je v višini 50 metrov obkrožil tri popolne kroge in je progo 3 1/2 kilometrov prevozil v 1 minuti 46 sekund. Wrighta so gledalci burno aklamirali.

Po zletu je Wrighta intervalvil neki časnikar. Wright je izjavil, da bi lahko še dalje letal po zraku, ako bi hotel. Toda to bi bilo brez koristi. Hotel se je samo prepričati, ako vse dobro funkcionira. Wright ima sedaj gotovost, da je njegov aeroplan dober. Le to mu ni prišlo, da je bil zrak popolnoma miren. V kratkem bo lahko eno uro letal po zraku.

Wright bo danes v ponedeljek svoje poizkuse nadaljeval.

Poročena sta bila danes v stolnici g. Valentin Cerar, črkostavec, z gđno. Antonijo Aleksandro Mildner, modistinjo.

Kopniška ofera na Ogrskem.

Tudi Mažari imajo sedaj svojo kopniško ofero. V vojašnico 5. huzarskega polka v Nyirengyhaza je prišel predvečernjim neki mož ter se službujočemu desetniku Štefanu Molnarju naznanil, da je Štefan Szabo, da je z 12 tovariši, ki so pa še v gostilni, pomikan k vojakom in da se

odziva pozivu. Pokazal je desetniku pozivnico, na kateri je bilo zapisano Štefan Szabo. Desetnik je peljal »rezervista« v prazno sobo za moštvo, naj ondi počaka, da se moštvo s častniki vrne z vaje. Ko je bil »rezervist« sam v sobi, vlomil je v vse kovčge, pobral iz njih mnogo denarja, potem pa oblekel uniformo nekega desetnika in šel iz vojašnice. Straže so mu izkazale vojaško čast. Vlom so šele zapazili, ko se je moštvo vrnilo.

Lopov se je še istega dne pojavil v občini Maria Pocs, kjer se je oglašil pri županu in sodniku ter jima rekel, da ga pošlita 14. huzarski polk, ki v par dneh pride v občino, ter da mora preskrbeti stanovanje in hrano. Lopov je napravil s takimi trgovci pogodbe in je dobil od trgovcev mnogo nagrad in posojil. Nekaj dni je v občini dobro živel, potem je pa najel več voz, češ, da mora z njimi na kolodvor po prtljago častnikov. Vozovi so čakali pred kolodvorom, lopov je pa skočil v vlak in se odpeljal. Tudi v nekaterih drugih občinah je premeteni slepar na sličen način ogoljufal mnogo ljudi.

Najnovejša politična poročila.

(Posebna poročila »Slovenca«.)

Shod slovanskega učiteljstva v Pragi.

Praga, 10. avgusta. Včeraj se je tu pričel prvi slovanski učiteljski shod, ki se ga udeležuje več sto čeških, poljskih, hrvaških, slovaških in slovenskih učiteljev. Iz Beograda je došlo 40 srbskih učiteljev. Nameravajo ustanoviti vseslovansko učiteljsko zvezo. Predposvetovanja so bila uspešna. Shod bo trajal približno tri dni.

Dunaj, 10. avgusta. Dunajski Čehi so slovesno sprejeli hrvaške, slovenske in srbske učitelje, ki so potovali na praški učiteljski shod. Pozdravili so učitelje na kolodvoru z burnimi slava- in živio-klici. Po pozdravnih govorih so spremili dunajski Čehi učitelje v Gabrielovo restavracijo, kjer jih je v imenu dunajskih Čehov pozdravil grof Salern, za »Slovansko besedo« jih je pozdravil dr. Lenš, ki naglašja, da so dunajski Čehi prehod med južnimi in severnimi Slovani. V Pragi se gostje prepričate, da češko ljudstvo ne nazaduje, marveč vedno le napreduje. Hrvaški poslanec dr. Lorković se je zahvaljeval dunajskim Čehom za sprejem. Jugoslovani prihajajo k Čehom, ki so se povzpeli do visoke kulture in v marsikaterem oziru prekosili svoje nasprotnike. Hrvati žele, naj bi Čehi v slavo slovanstva vedno tako hitro napredovali. Poslanec dr. Modrušan naglašja, da povzroča mažarska in nemška politika spore med Srbi, Hrvati, Slovenci in Slovaki, da jih lažje zatirajo. Z združenimi močmi se hočemo boriti proti svojim nasprotnikom, da jih končno premagamo. Poslanec Radić opisuje boj med Hrvati in Srbi, med katerimi se je sklenil mir. Po pogostitvi so spremili Čehi goste nazaj na kolodvor.

Proti pobratimstvu med Slovani in Francozi.

Karlove Vre, 10. avgusta. Tukajšnja nemško-narodna društva namenjajo prirediti veliko protestno akcijo proti po poljskem častnikarju dr. Zvanu napovedani slovansko-francoski konferenci, na kateri bi se dogovorili o skupnem nastopu in pa ustanovili francosko-slovansko ligo, ki bi imela namen, da se bori proti gospodarski in politični ekspanziji Nemcev.

Manifestacija za češke manjšinske šole. — Demonstracije proti Masaryku in Drtini.

Praga, 10. avgusta. Tu se je vršila včeraj dopoldne velika manifestacija za češke manjšinske šole. Na čelu so bili socialni demokrati, potem so sledili dijaki z zastavo. Policija je hotela zastavo konfiscirati, pa ni bila v stanu. V sprevozu je bilo 10.000 socialnodemokratskih delavcev. Meščanske stranke so napravile svoj izprevod s sokoli na čelu. Vseh udeležencev je bilo 15.000, vmes slovanski učitelji. Na shodu so burno demonstrirali proti Masaryku in njegovemu Sanho Panzi, dr. Drtini, ker sta v državnem zboru glasovala za Wolfovo resolucijo, da se v Pragi ustanovi nemška akademija. Dr. Drtina je hotel govoriti, pa so ga spodili iz dvorane. Sprejele so se resolucije glede šolstva. Policija je hotela konfiscirati črno husitsko zastavo z rdečim keličem, toda množica jo je potisnila nazaj.

Mlekarske zadruge na Ogrskem.

Budimpešta, 10. avgusta. Zadržna statistika za konec leta 1907 izkazuje sledeče: Mlekarskih zadrug je na Ogrskem bilo 651 z 62.156 člani in 98.237 deleži. Mleka je bilo 84.406.745 litrov v vrednosti 10.186.904 K. Leta 1907 so te zadruge izdelale za 2.711.028 K masla, dočim ga je lani bilo samo za 191.255 K. Lep napredek!

Zamenjava in eskomptiranje

Zamenjava in eskomptiranje